

H.F. Kohlbrugge

En ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons van God, Die mij liefgehad heeft, en Zichzelven voor mij overgegeven heeft, Gal. 2:20.

Mijne geliefden, het is toch een wonder van de macht der Goddelijke genade dat een mens zo geheel veranderd en herschapen wordt, dat hij al zijn vreugde heeft aan het kruis van Christus, al zijn gezondheid in datgene ziet, wat een ander mens als smart schuwt. Dat hij zijn eer vindt in datgene wat een ander als een smaad van zich werpt en wederom, dat hij enkel dood ziet in de dingen die hij anders voor zijn leven hield, en slechts eeuwige schande in de dingen waarnaar hij vroeger als naar het einddoel van zijn wens jaagde. Slechts verderf in hetgeen hij vroeger als zijn heil beschouwde en louter treurigheid in datgene waarin hij vroeger zijn grootste vreugde gehad heeft. Ja, een wonder van Goddelijke genade is het dat een mens zo herschapen wordt, dat hij het schade rekent, ja, drek acht, wat hem eertijds als gewin voorkwam en alleen dat voor zijn grootste schat houdt, op welks vermeerdering hij van dag tot dag uit is, wat hij vroeger voor een gruwel hield, en daarom van zich stootte. Een wonder van Goddelijke genade, omdat deze verandering opeens geschiedt; een wonder is het bovendien, dat alleen zulk een herschepping een voor het leven blijvend werk is. Dat deze herschepping een blijvend werk is, ligt nu echter juist daarin, dat de uitverkorene door de wet aan de wet sterft, dus zo teniet gemaakt wordt dat hij niets meer kan en deze dood nooit vergeet. Voorts daarin, dat hij door de Geest op zodanige wijze levend gemaakt is, dat hij er van doordrongen is en blijft. Dit nieuwe leven is het leven van een Ander in mij, van een Ander, Die alle dingen vermag. Overeenkomstig deze verzekerdheid, dat zijn nieuw leven het leven van een Almachtige in hem was, gaat de apostel, na in vers 19 van ons hoofdstuk te hebben gezegd: 'Ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zoude, ik ben met Christus gekruist', thans verder in vers 20: ...en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij, en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft en Zichzelven voor mij overgegeven heeft. Het menselijk ik met zijn tegen God en de wet strijdende gedachten, overleggingen en handelingen is voor de mens als een lid aan zijn lichaam, bijvoorbeeld als een schone tand. Wordt het lid door een gevaar bedreigd, dan zal men alles in het werk stellen om het van dit gevaar te bevrijden, opdat men het lid gebruiken kan zoals men wil. Maar als men gewaar wordt, dat in het lid de dood aanwezig is, en zowel het doodsgevaar voor de overige leden als de ondraaglijke smart slechts door de afsnijding van het aangetaste lid geweerd kan worden, dan roept men de medicijnmeester en laat men het kranke lid door hem

weg nemen. Men eert hem bovendien naar zijn vermogen en men weet ook zeer goed dat men met dit van het lichaam gescheiden lid niets meer beginnen, niets meer uitvoeren kan; het is tot niets meer nut. Niet anders is het gesteld met ons ik, dat door de zonde verdorven is. De wet heeft de dood in dit ik teweeggebracht; bij de wet hebben de uitverkorenen het beproefd om de dood uit het ik te verwijderen. Zij hebben in hun waan dat het zou baten, het middel en de medicijn, ja, het hoe langer hoe dieper insnijden van de wet, begeerd. De wet vermocht niet anders dan tot het ik, dat door de dood in bezit genomen is, te zeggen: 'doe dat.' Het ik legde zich toe op het 'doe dat', de kwaal werd nog pijnlijker, de kanker teerde meer en meer voort, en van smart blies het ik de adem uit onder de hand van de wet. Zo gaat het in het geestelijk leven; maar waar vindt de rechtvaardige en heilige God genoegdoening daarvoor, dat wij bij Zijn heilige wet ons binnenste, ons ik, mitsgaders onze ganse mens ter dood gebracht, met smaadheid, schimp, schande, boon en vervloeking overladen hebben, in onze waan dat wij iets konden en moesten doen bij Zijn wet? Wij zullen op zulk een ernstige vraag het antwoord moeten schuldig blijven als wij ons niet in geloof en in liefde met de Heere Jezus verenigd gevoelen, zoals Hij voor het Sanhedrin als godslasteraar veroordeeld, op Gabbatha bespot en verworpen werd, toen Hij daar stond voor het volk, met een rietstok in de gebonden handen, met een doornenkroon op het geslagen hoofd, met een purperen kleed om de opengereten rug, toen men van de ene zijde riep: 'ziet de mens!' en 'ziet uw koning!' en van de andere zijde 'weg met Dezen, kruis Hem!' Gevoelen wij ons verenigd met Hem in zulk een gestalte, vooral zoals Hij aan het vervloekte hout des kruises hing, met doorboorde handen en voeten, overdekt met alle hoon, smaadheid en schande, pijnigingen en martelingen, zoals die met de straf des kruises verbonden waren, gevoelen wij ons verenigd met Hem zoals Hij de eeuwige toorn van God, de uiterste verlatenheid van God vanwege onze vervloeking en eeuwige verdoemenis gedragen heeft; en zoals Hij met door- stoken zijde aan het kruis hangt, als een lijk dat er niet afkomt indien het niet afgenomen wordt, dan geven wij het antwoord dat Paulus gaf: 'Ik ben met Christus gekruist.' Dit is de taal van het geloof, dat de mens zo spreekt. Toen Christus, mijn Heere, gekruist werd, toen werd ik tegelijk met Hem gekruist. En daar is het niet de taal van een geloof, dat van toerekening spreekt, zonder het aan zichzelf te hebben ervaren; maar dit leert de mens in de afgrond van verlorenheid, waar hij Christus vindt. Hij gaat met zijn Christus in de Geest des geloofs aan het kruis, draagt voor de rechterstoel Gods zijn eigen vloek, de schande en smaadheid, de boon en spot van zijn eigen geweten, van alle duivelen, van de eigengerechtigte wereld, zodat het van alle kanten heet: 'foei, over u!' en hij klemt zich aan zijn Heere aan het kruis vast, ziet zijn Heere gewillig ook zijn vloek, zijn schande en smaadheid dragen en zegt: 'ach, draagt Gij dit alles ook voor mij!' Gelijk echter de Heere onteerd en gedood is om wille van de zondaar, om voor hem alles te boeten, daarom is de zondaar naakt en zonder eer, hulpeloos en dood wegens zijn zonde, zijn schending van de Wet Gods. Predik hem dat hij de wet moet houden, hij helpt zichzelf niet om van het kruis af te komen en te tonen dat hij iets is, dat hij iets kan. Hij blijft met zijn Christus aan het kruis hangen, zonder zich te roeren of te bewegen. Hij kan niets, de handen en voeten zijn vastgenageld en hij is dood. En nochtans, Hij Die daar dood aan het kruis hangt, dood is Hij naar het lichaam, Hij kan blijkbaar niet meer werken, niets meer uitvoeren, moet Zich laten afnemen, dragen en in het graf leggen, dood is Hij niet naar de geest, naar de geest leeft Hij Gode, dat zal men zien op de derde dag, de dag der opstanding. En degene, die met Christus gekruist is, dood is hij naar het lichaam, naar de mens, zoals hij van Adam komt, en nochtans is hij niet dood. Neen, hij leeft naar de geest, hij leeft Gode, gelijk geschreven is: 'En indien Christus in ulieden is, zo is wel het lichaam dood om der zonde wil, maar de geest is leven om der gerechtigheid wil' (Rom. 8:10). Vandaar de apostolische belijdenis: 'En ik leef, doch niet meer ik', of 'ik leef, intussen niet meer ik.'

Sommigen lezen dit zo, alsof de apostel alleen geschreven had: 'En ik leef niet meer', waarmee zij, zonder het te willen, bewijzen dat Christus in hen niet leeft hoewel zij er dit bij voegen; maar dat zij zich van de Naam van Christus bedienen om wegens de ongerechtigheid van hun werken niet aangevochten te worden. Zo loopt men ôf het leven te veel vooruit, en stort men in de afgrond, ôf men blijft het te ver achterop en men wordt weggerukt. En men verdraait de woorden van Paulus die hij naar de wijsheid die hem gegeven was uitgesproken heeft, tot zijn eigen verderf, omdat men de overgangen en ophelderingen van waarheid tot waarheid zichzelf verklaart uit eigen uitlegging. Zomin Christus, hoewel gekruist, dood is, zomin is degene die met Hem gekruisigd is, dood, hoewel hij dood is. Der wet is hij dood met zijn werken; der wereld is hij dood, der mensen is hij dood en hun wil. Nogmaals: aan de wet en haar eisen, die op zichzelf rechtvaardig zijn, aan de wandel naar het vlees is hij dood, maar Gode niet. 'En ik leef', spreekt de gelovige. Ik leef voor het aangezicht van God, ik leef voor Zijn rechterstoel in Zijn genade, ik leef in Zijn goedertierenheid, in Zijn licht, in Zijn liefde, ik ben volkomen verlost van al mijn zonden, er staat in het schuldboek geen Post meer open. De wet eist niets meer van mij, zij drijft mij niet meer, zij verdoemt mij niet meer Ik ben rechtvaardig voor mijn God, zoals Hij rechtvaardig is, heilig en volkomen zoals mijn God heilig is, zoals mijn Vader in de hemel volkomen is. Het gehele welbehagen Gods omvat mij, is de grond waarop ik sta, en de tent die mij beschut De gehele zaligheid Gods, al Zijn rust schraagt en draagt mij, daarin haal ik adem en daarin gevoel ik mij eeuwig wel Zonde heb ik niet meer, doe ik niet meer, ik weet met een goede consciëntie dat ik in Gods wegen ben en Zijn wil doe, ja, dat ik geheel overeenkomstig Zijn wil ben. Hetzij ik nu ga of sta, hetzij ik zit of lig, hetzij ik waak of slaap, ook wat ik denk of spreek, is naar Zijn wil. Ik ben Hem aangenaam, hetzij dat ik werk of dat ik rust. Mijn schuld is voor eeuwig uitgedelgd, en nieuwe schulden, die niet zouden uitgedelgd zijn, kan ik niet meer maken. Ik ben wêl bewaard in Zijn genade en ik kan niet meer zondigen. Geen dood kan mij meer doden, ik leef eeuwig zoals al de engelen Gods. Op mij toornen of mij schelden zal mijn God niet meer, ik ben voor altoos verlost van de toekomstige toorn. Het kwaad zal mij niet meer aantasten, de wereld krijgt mij nooit meer in haar strikken. Wie zal ons scheiden van de liefde Gods? Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Zo spreekt de gelovige; niet van werken der wet spreekt hij, in het geheel niet van werken, hij denkt er niet eens aan. Hij weet dat hij leeft, Gode leeft, en zo weet hij ook dat hij een mens Gods is, volmaakt is, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust. 'Als de dieren gingen, gingen de raderen ook, als zij stonden, stonden deze ook, en als die (de vier dieren) van de aarde opgeheven werden, werden de raderen tegenover hen opgeheven, want de geest der dieren was in de raderen" (Ezech. 1:21).

Zo leven de gelovigen, zo leven zij Gode. Zo staan zij, hoewel op de aarde zijnde, voor Gods genadetroon, voor Zijn aangezicht, bedekken hun handen en voeten, loven Hem, laten Hem over het 'hoe' en het 'wanneer', laten aan Hem over het werk, wachten Zijn bevelen af. 'Spreek, Heere, Uw knecht hoort', en als Hij spreekt, als Hij beveelt, dan spreiden zij hun beide vleugelen uit en zijn werkzaam in het doen van Zijn bevelen. Maar dit is niet hun leven, het is niet het leven in eigen hand, het is niet hun doen, zomin als hun tijd altijd bereid is (vgl. Joh. 7:6), zij wachten het uur des Heeren af. Het is niet het doen van het eigen willen, van het eigen lopen, het is niet het doen van eigen keuze. Voor zover het vlees en bloed meent, zou dit een roemen van zichzelf wezen, zouden de gelovigen te hoog stijgen; maar zij belijden van harte: doch niet meer ik, dat wil zeggen: ik als ik, leef niet meer. Dit is een herhaalde belijdenis van eigen dood; evenals het kort tevoren heette: 'ik ben door de Wet der wet gestorven.'

Sommigen verstaan dit zo, alsof de apostel dit gezegd had van zichzelf, hoe hij was voor zijn bekering en wedergeboorte. Maar de apostel spreekt van zijn tegenwoordige toestand, waarin hij verkeerde na zijn bekering en wedergeboorte. Hij spreekt hier niet anders dan in Romeinen 7:14-24. Hier is of het een of het ander. Of een mens kan zeggen: 'ik leef', het kan zeggen met een goed geweten en in de Heilige Geest, in verband met al wat zulk een leven is en werkt, nademaal het Ik Gods in hem is; of het is 's mensen eigen ik met Gods hulp en bijstand. In het laatste geval is de mens de eerste, om wie zich alles moet bewegen, en God zijn dienstknecht. In het eerste geval is God de eerste, uit Wie, door Wie en tot Wie alle dingen zijn, en de mens de dienstknecht Gods. Het ik, dat met Gods hulp beter zou wezen, dan het tevoren was, behoort bij de wijsbegeerte thuis. Het ik, dat als ik op zichzelf zijn algehele dood bekent, behoort onder de heerschappij der genade en op het gebied van de Heilige Geest. Als de apostel schrijft: 'doch niet meer ik', dan ziet hij op God, op Zijn heilige Wet, die geestelijk is, en daarna op zichzelf, hoe hij deze wet verkracht, en bij haar zijn dood gevonden heeft. Het 'Gode leven' is een leven, dat in overeenstemming is met de eeuwige wet des Heeren, zoals zij geestelijk oordeelt en zoals zij met al het uiterlijke werk nooit volkomen gehouden wordt. Wanneer de mens in waarheid kan zeggen: ik leef, ik leef Gode, dan weet hij het, dat dit leven van boven komt, en van boven komende in hem blijft en werkt, dat het niet het leven van zijn ik is, maar dat het een ander moet zijn die in hem leeft en die de werken volbrengt. Van zijn eigen ik kan daar geen sprake zijn; dat is niet rechtvaardig, niet heilig, het denkt en doet niets goeds dat voor God goed zijn zou. Het heeft enkel onverstand in zich met betrekking tot al wat van God, wat geestelijk is. Het heeft een vijandige wil, die tegen God rebelleert. In dat ik woont slechts zonde en geen gerechtigheid, slechts wantrouwen tegen God en geen geloof, slechts haat tegen God en de naaste en geen liefde, slechts ongeduld en wanhoop en geen hoop, slechts een gedurig begeren en geen blijdschap in God. Met één woord, het eigen ik is vol van gedurige overtredingen van alle geboden Gods met gedachten, woorden en werken, vol van de verborgen afdwalingen, daarom kan het niets goeds denken, spreken of doen. Het komt dus in het geheel niet meer in aanmerking, dit eigen ik. De gelovige kan en zal niet meer aan zijn eigen ik denken, alsof het nog iets kon of moest doen. Hij bekent het daarom vrijuit, al zou men hem bestraffen wegens zijn roemen in God door Jezus Christus, of hem kwellen met de wet, met haar eisen en werken, onder het voorwendsel: 'Wij moeten toch dit en dat doen, wij moeten er naar streven, om ons deze of een andere gestalte of deugd eigen te maken.' Ik spreek niet van mij, voor zoveel ik daarbij in aanmerking zou komen, wat zou ik, wat zouden wij? Ja, 'gij zult wezen als God, kennende het goed en het kwaad', zei de duivel reeds in het paradijs, maar wat zouden wij? Wij zijn naakt... 'Ik, als ik, leef niet meer, ik ben dood, dat heeft mij de ondervinding geleerd, toen ik nog onder de wet was, dat leert zij mij ook nu nog. Niets goeds was aan mijn leven en niets goeds is aan mijn leven. Vanwaar toch dit 'Gode leven', deze rust en deze roem? 'Christus leeft in mij', antwoordt de uitverkorene met de apostel. Mijne geliefden, laat ons acht geven op deze belijdenis! Wie dood is, kan zichzelf niet meer regeren, niet beschermen noch bewaren. Wie dood is, kan zichzelf niet meer leren wat het is God te kennen, de levende God, en te doen Zijn goede, welbehaglijke en volmaakte wil. Wie dood is, kan de genade der verzoening in zichzelf niet onderhouden door eigen werken. Als hij evenwel geregeerd, beschermd, bewaard wordt, ja, hij zichzelf bewaart, als hij nochtans God en Zijn allerheiligste wil kent en die van harte doet, als hij voor het aangezicht des Heeren komt met de offerande, die alleen voor God geldt, als hij daarin de Heere dient met loven en danken, en Zijn Naam prijst, als hij zo leeft dat het leven niet gelijk is aan dat van iemand die slaapt of dood is, maar een leven van krachtdadige werking der genade; is er geloof in de mens, vertrouwen op God, liefde, geduld, hoop, is hij vervuld met vruchten der gerechtigheid, hoe kan het daar anders zijn, dan dat het Christus is, Die in de op

zichzelf dode het 'Gode leven' leeft en verheerlijkt, zodat het krachtig werkende is van binnen naar buiten? Christus, Die daartoe van de Vader verordineerd en met de Heilige Geest gezalfd is? Hij, Die dit leven en deze gerechtigheid heeft verworven en aan het licht heeft gebracht, Die gezegd heeft: 'Ik ben het leven!' en Die als Hoofd der gemeente en als Voorspraak bidt: 'Ik in hen, en Gij in Mij; opdat zij volmaakt zijn in Eên' (Joh. 17:23).

Dat dus de gelovige, hoewel in zichzelf dood, Gode leeft, dat is Christus in hem; dat hij geschikt en bereid is tot alle goed werk, het verricht en daarbij niet beschaamd wordt, dat hij overeenkomstig de wil van God handelt en wandelt, dat hij rust gevonden heeft, dat hij waarachtige vrede heeft, dat hij de eigen maakselen van vertroosting, hulp en bescherming kan missen, dat is Christus in hem. Christus in hem, zō is hij Gode aangenaam, zo is hij voor God rechtvaardigheid, en hij weet het dat hij het is. Zō is hij heilig en rechtvaardig, niet naar de heiligmaking van het vlees. Rechtvaardig is de gelovige, heiligmaking is hij en verlossing, want Christus is hier. Christus is in hem, vandaar dat geen schuld, geen zonde in hem is. Christus is in hem, vandaar die geestelijke wijsheid, dat geestelijk verstand, die waarachtige kennis van God. Christus is in hem, vandaar de zin van Christus, vandaar die koninklijke gezindheid, dat koninklijke hart, die koninklijke deugden, die koninklijke liefde, dat vorstelijk regeren en beschikken. Christus leeft in hem, vandaar dat geloof, zoals het onvermoeid werkzaam is door de liefde, vandaar dat geduld, vandaar die onbedrieglijke hoop der eeuwige heerlijkheid. Vandaar die vastigheid en gewisheid, hetzij men prijst of bestraft, goedkeurt of afwacht of voortgaat, werkt of rust, spreekt of zwijgt; want men is niet meer eigendom van zichzelf. Christus is alles en in allen, betuigt daarom de apostel, en wederom: 'Ik zoude niet durven iets zeggen, hetwelk Christus door mij niet gewrocht heeft' (Rom.15:18). O, welgelukzalig is hij, die van zichzelf, van de wet en van al haar werken afgezien heeft, zichzelf en zijn eigen wil en weg, het eigen ik heeft zien verzinken in de afgrond van de verlorenheid en daar van Christus gegrepen werd, Die hem door Zijn aanblazing levend maakte, Die hem levend maakte door Zichzelf met hem voor eeuwig te verenigen! Vanwaar het hinken naar beide zijden? Omdat men hangen blijft aan het 'doe dat' van de wet en toch aan Christus wil toebehoren. Of wij leven door het 'doe dat' van de wet, dan is ons Christus geen nut, of wij zijn dood, ons ik is dood, en Christus ons leven! Is Christus ons leven en ons ik, dan hebben wij rust en vrede, dan zijn wij aan de wet gelijkvormig, dan is de inwendige mens evenals de uitwendige, de uitwendige evenals de inwendige, zonder bedrog voor God en mensen, zonder hoogmoed van werken en doen, want het is alles Christus' werk en doen in ons, en ze is de handel en wandel recht en slecht, godvruchtig en wijkende van het kwaad. En zé is de mens, hoewel op zichzelf vlees, onoverwinnelijk, want Degene, Die in hem is, is sterker dan allen die tegen hem zijn.

Men zou willen vragen: Mag een mens die in het vlees leeft zo iets beweren? Het vlees is immers vlees, omvatten met alle zwakheden en blootgesteld aan alle zwakheden. Mens, mag gij zo iets uitspreken? Weet gij dan niet dat gij een mens zijt, dat gij vlees en bloed met u omdraagt? Wat hebt gij aan u of in u, wat bewijzen hebt gij dat gij met zulk vertrouwen spreekt? Christus zou in u leven, u zou met de Geest in overeenstemming zijn, u zou rechtvaardig en heilig zijn, en uw hart, weg en werk evenals uw liefde zou volkomen zijn? Welaan, is het antwoord, ofschoon ik in het vlees leef en alle zwakheden van het vlees mij aankleven, toch belet mij dit niet om te bekennen: 'Christus leeft in mij', want 'hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij overgegeven heeft.' De gelovige belijdt het: het is waar, ik leef in het vlees, alle zwakheden van het vlees kleven mij aan, nochtans en juist daarom is Christus in

mij en leeft in mij, zodat al hetgeen in en aan mij is, Christus is. Wat ik denk en verricht, mijn ganse zijn. mijn inwendige en mijn uitwendige, mijn gehele mens, mijn denken en doen, mijn slapen en waken, mijn eten en vasten, mijn rusten en werken, al wat ik nu leef als mens, in dit vlees leef, dat alles is Christus, Die als zodanig in mij heerst en Wiens kracht in mijn zwakheid volbracht wordt, terwijl in degenen die onder de wet zijn, slechts de dood leeft en heerst door het 'doe dat' der wet. Hier zou menigeen vragen: hoe is het mogelijk, dat gij zulk een vertrouwen kunt hebben, dat, hoewel gij in het vlees leeft nochtans Christus in u leeft? Dat doet het geloof. Dâârdoor, en niet door ons houden van de wet geschiedt het dat wij, weliswaar in het vlees leven, dood zijn, en dat hetgeen wij leven nochtans het leven van Christus in ons is. Want zodanig is dit leven in het vlees, dat het van nu af een leven is door het geloof des Zoons Gods. Wij kunnen deze woorden 'door het geloof des Zoons Gods' verstaan ôf door het geloof, hetwelk de Zoon van God gehad heeft in Zijn Vader, toen Deze Hem in het vlees zond en aan de wet onderwierp, ôf door het geloof dat wij hebben in de Zoon van God. Dat de Zoon van God, hoewel Hij de Zoon was, de hoogste en allergeestelijkste eis van de wet van God, namelijk het geloof in God, in de dagen van Zijn vlees vervuld heeft, door alle toorn, lijden en dood, zwakheid van het vlees, bedrog en list der hel en het woeden der wereld heen, zelfs door alle verlatenheid van God heen, — dat weet de gemeente tot haar rijke vertroosting, gelijk geschreven is: 'Ik zal Mijn betrouwen op Hem stellen' (Hebr. 2:13, vgl. VS. 12-17). I) Daardoor heeft echter de Zoon van God niet minder voor ons verworven, dat wij door de Geest der genade, hoewel omhangen met alle zwakheden van het vlees, ons vertrouwen op God mogen stellen. En de Zoon van God geeft het ons door Zijn Geest, dat, gelijk wij door het oprechte geloof Hem zijn ingeplant, wij met alle toevorzicht op Hem steunen, de eeuwige Zoon van de eeuwige Vader, Die, Zijn schapen het eeuwige leven belovende, zegt: 'Ik en de Vader zijn één' (Joh. 10). Dat wij ons op Hem verlaten, hoewel wij in het vlees zijn. Ons op Hem verlaten voor het grote en voor het schijnbaar kleine, voor het lichamelijke, huiselijke en burgerlijke leven, zowel ook voor het geestelijke en hemelse leven. Dat dit alles een oorzaak voor ons wordt en geworden is, dat onze lichamen leden van Christus zijn, en onze zielen en harten Christus' Geest, hart en mening, en het gehele leven en zijn der gelovigen in het vlees, het leven van Christus.

De oorzaak dus dat de gelovigen datgene hebben wat zij naar de wet moeten hebben, vooral zoals zij geestelijk is, hoewel zij het niet in zichzelf hebben, veeleer kinderen des doods zijn, de oorzaak daarvan, dat Christus in hen woont en leeft, hoewel zij nog in het vlees leven, dat is: geheel en al mensen zijn; de oorzaak daarvan, dat zij Gode leven en niet naar het vlees of naar de wil van het vlees, naar het ongeloof, dat zij niet der ongerechtigheid maar der gerechtigheid leven, nadat zij der wet gestorven zijn, en ook de wet hun gestorven is, de oorzaak daarvan ligt d5 dat Christus in de dagen van Zijn vlees, toen Hij ons vlees en bloed volkomen deelachtig was, dat alles in Zich voor ons tot stand gebracht en verworven heeft, tot eer van God, de Vader, gelijk geschreven is in Romeinen 6:10: 'Dat Hij gestorven is, dat is Hij der zonde éénmaal gestorven; en dat Hij leeft, dat leeft Hij Gode.' Nadat nu Christus het voor ons verworven heeft om ons leven te zijn en om in ons te leven, deelt Hij Zich ook aan ons mede door de Geest des geloofs, en komt en maakt Hij woning in onze harten, gelijk Paulus schrijft: 'Opdat Christus door het geloof in uwe harten wone' (Ef. 3:17). Waar Hij nu in de mens woont, daar is Hij niet dood, maar met kracht werkzaam en verwekt al het vertrouwen op Hem, de Zoon van God, van Wie de Vader betuigt: 'Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb; hoort Hem' (Matth. 17:5). Hij verwekt al het vertrouwen op Hem, zeg ik, dat Hij de zwakheid van ons vlees niet wil aanmerken, noch daarom Zijn werk aan ons wil laten varen, veeleer dat Hij juist om dezer zwakheid wil ons zal blijven gedenken en ons niet verlaten, maar Zijn koninklijke macht en genade, gelijk ook al het geduld

van Zijn onderwijs en al de wonderwerking van Zijn bloed en Zijn Geest, aan ons zal verheerlijken. Zulk vertrouwen, waarbij wij uit Zijn volheid ontvangen genade voor genade, zulk vertrouwen op Hem zal Hij niet te schande laten worden. Daarvoor hebben wij een vaste grond en zekerheid: Christus heeft mij liefgehad, spreekt de gelovige. Waaraan merkt gij dat? Daaraan, dat Hij mij op de weg van mijn zonden gegrepen en mij tot Zich getrokken heeft uit louter goedertierenheid, gelijk geschreven is in Jeremia 31:3, en gelijk Hij mij toezegt in Jesaja 54:8-10 en Hoséa 2:19 en 20. O, welk een vast toevorst tot Hem scheidt deze grond; daarom betuigt het Evangelie van Hem in Johannes 13:1: 'Alzo Hij de Zijnen, die in de wereld waren, liefgehad had, zo heeft Hij hen liefgehad tot het einde.' En Hij zegt: 'Ik stel Mijn leven voor Mijn schapen' (Joh. 10:15). Die het leven voor ons gesteld heeft, en het weer voor ons aangenomen heeft, nam het tot eer van God voor ons aan, om in ons, die bij de wet dood zijn, te leven met Zijn leven, om in ons een gestalte te verkrijgen en de hoop des eeuwigen levens, die Hij alleen is, in ons te onderhouden. En zo zegt de gemeente in alle verdrukking: 'Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus?' Zijn liefde is een eeuwige liefde, die zich aan onze zwakheid niet zal storen, om ons nochtans lief te hebben, gelijk de man zijn vrouw. Want wij zijn vlees van Zijn vlees, been van Zijn benen, en Hij zal ons zonder vlek of rimpel, onberispelijk de Vader voorstellen; want als Hij in Zijn hof komt spreekt Hij: 'Gij zijt schoon, Mijn vriendin, gij zijt schoon.' Hij zal zekerlijk 'dit verderfelijk lichaam heerlijk maken', dat het gelijkvormig zij aan Zijn verheerlijkt lichaam. Deze liefde wordt door niets uitgeblust.

Bovendien, Hij heeft Zichzelf voor mij overgegeven, spreekt de gelovige. Is er een hoger bewijs van Zijn liefde? Kan, mag men nog meer verlangen? Hij, Die Zichzelf voor ons overgaf, zal ons ook alle dingen rijkelijk, koninklijk, mildelijk, vriendelijk en genadiglijk schenken, zodat wij, niettegenstaande alle zwakheid van het vlees, aan geen kracht, aan geen genadegift gebrek hebben. Hij, Die Zijn leven gaf, geeft ons ook Zijn ring, ook schoenen aan de voeten, ook het beste kleed, ook een gemest kalf, en Hij heeft reeds aan Zijn engelen bevel gegeven om met bazuinen en harpen tegenwoordig te zijn, want heden is een grote feestdag. En dit is het lied na veel strijden, na veel zoeken, na honger en kommer, na vele gestorte tranen, toen wij het hij de wet verdorven hadden, Openbaring 1:5 en 6: 'Hem, Die ons heeft liefgehad en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed, en Die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters Gode en Zijn Vader; Hem zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen.'

Gehouden te Eberfeld op 8 december 1861.

Dr. H.F. Kohlbrugge